

IX Festival de Cine Español de Málaga

Tapes per assaborir en versió original

Xicu Lluy

Pilar López de
Ayala i David
Trueba.

El Festival de Cine Español de Málaga, una de les principals cites de la indústria del cel·luloide estatal, ha arribat enguany a la seva novena edició, desenvolupada entre els dies 17 i 25 de març, en un ambient d'autèntica eufòria —continguda, val a dir— i amb la clara percepció que aquesta multitudinària trobada anual de la gent del gremi no deixarà de créixer durant les següents convocatòries. Com els altres 800 periodistes acreditats per a l'ocasió, gràcies a la revista *Temps Moderns*, he gaudit no tan sols d'un grapat respectable de pel·lícules de tota factura, sinó també dels al·licients turístics que brinda la capital de la matxucada Costa del Sol, territori abonat als especuladors immobiliaris i polítics corruptes. Malgrat això, els seus atractius monumentals, culturals i gastronòmics compensaren de bon tros les meves reticències inicials.

Venturosament, Màlaga encara no ha esdevingut el garbuix de la glamorosa Marbella dels horrorosos experiments de la marca GIL. Aliena als escàndols que esquitxen la localitat veïna, aquesta lluminosa urbs de mig milió d'ànimes se'ns mostra hospitalària, vital i optimista. Sempre trobarem plens de gom a gom els emblemàtics bars de tapes —extraordinari el *pescaïto frito*— disseminats al voltant de l'Alameda, el carrer Larios i la plaça de la Merced. Les temptacions aguaiten

L'Autovía del Mediterráneo, que enllaça el port alacantí de Dénia amb la terra natal d'Antonio Banderas en qüestió de sis o set horettes de cotxe, resulta per moments molt més estreta que alguns dels trams de les macrocarreteres que es contrueixen a l'illa d'Eivissa sota la vigilància de dotzenes d'efectius de les forces d'ordre públic. Increïble, però cert. Dins aquesta perillosa espiral de projectes faraònics i destrucció sistemàtica del nostre entorn natural, el nou Festival Internacional de Cine de Ibiza y Formentera, que engegarà el maig de 2007, hauria de prendre nota i seguir l'exemple del ponderat certamen andalús si vol assolir els ambiciosos objectius traçats. Si de veritat les Pitiüses volen sortir del cercle viciós de la dependència absoluta del reclam de mar, sorra i discoteques, caldran menys excavadores i més aire pur. I si parlem de cinema en lletres majúscules, necessitarem quelcom més que idees brillants i somnis de grandesa per fer una mica d'ombra a Cannes.

Venturosament, Màlaga encara no ha esdevingut el garbuix de la glamorosa Marbella dels horrorosos experiments de la marca GIL. Aliena als escàndols que esquitxen la localitat veïna, aquesta lluminosa urbs de mig milió d'ànimes se'ns mostra hospitalària, vital i optimista. Sempre trobarem plens de gom a gom els emblemàtics bars de tapes —extraordinari el *pescaïto frito*— disseminats al voltant de l'Alameda, el carrer Larios i la plaça de la Merced. Les temptacions aguaiten. L'Antigua Casa de Guardia, El Pimpi, El Piyayo i Lo Güeno, així com l'enorme menjador El Tintero de la platja del Dedo, constitueixen adreces de visita obligada. Ho he pogut comprovar. Donar un tomb pel casc antic abans d'assistir a les nombroses sessions programades suposa un exercici força saludable per al cinèfil enamorat dels passejos tranquils, sense els aldarulls de la gatzara dels cràpules noctàmbuls.

Els escenaris del festival, sobretot el bonic teatre Cervantes, les multisales Albéniz i l'auditori Pablo Picasso, estan separats per escassa distància, cosa que afavoreix moltíssim els desplaçaments i la selecció de la major quantitat possible d'opcions. Sí, haig de recoinèixer que Màlaga convida a anar a veure cinema. Tot, qualsevol mínim detall, facilita la concurrència d'espectadors, que acostuma a ser abundant. Els aficionats al Setè Art mai no es sentiran decebuts mentre els organitzadors mantinguin la seva estratègia per captar-los: oferta àmplia i ben diversificada, preus raonables i aflluència d'actors i directors rellevants, però sense caure en la parafernàlia dels poca-soltes i famosos habituals de la premsa rosa.

Catorze llargmetratges van concursar a la secció oficial. Com ja és de sobra sabut, la cinta guanyadora de la *Biznaga de Oro*, el màxim guardó, fou *Los aires difíciles*, de Gerardo Herrero, que

ha comptat amb esplèndides interpretacions a càrrec de José Luis García Pérez, Cuca Escribano, Pilar Castro, Roberto Enríquez, Alberto Jiménez i Carme Elías. Adaptant la novel·la homònima d'Almudena Grandes, en el seu últim treball el realitzador madrileny, autor de *Malena es un nombre de tango* i *Las razones de mis amigos*, utilitza de forma magistral el recurs del *flash back* per dibuixar el perfil d'un home traumatitzat que fuig de secrets inconfessables i d'ell mateix refugiant-se en un xalet d'un lloc indeterminat de la costa gaditana. Cercant la pau interior —en el bon sentit de l'expressió— que la vida li nega, haurà de vencer els records que el torturen per assolir la felicitat lluny de l'ambient familiar i professional. Després d'enfrontar-se a assumptes de caire polític (*El misterio Galíndez*), el discret però eficaç Herrero signa ara un treball rodó sense necessitat d'acudir a la constel·lació d'estrelles del panorama cinematogràfic espanyol. Cap problema, a la vista de l'èxit obtingut.

També voldria destacar *Bienvenido a casa*, comèdia agradolça sobre el delicat pas de la joventut a la maduresa que han dut endavant els germans Trueba (David, que ha aconseguit la *Biznaga de Plata* a la millor direcció, i Fernando, aquesta vegada en funcions executives). La protagonitzen Pilar López de Ayala, Alejo Sauras, Ariadna Gil, Jorge Sanz, Javivi Gil Valle, Concha Velasco, Carlos Larrañaga, Julián Villagrán i Juan Echanove, qui fa de surrealista crític de cinema cec. Tot i el vernís un pèl exagerat dels personatges, gens convencionals, que hi pul·lulen, aquest film sense excessives pretensions intel·lectuals ens permet passar una estona divertida. D'això es tracta, penso.

A l'agradable sorpresa d'*Azuloscurocasinegro*, escrit així, obra del debutant Daniel Sánchez Arévalo que va rebre el reconeixement específic dels membres del jurat, i l'esquinçadora *El Triunfo* (Juan Diego s'emportaria la distinció al millor actor per encarnar un exlegionari racista i mafiós a la Barcelona de la dècada dels vuitanta), s'han d'afegir *Un franco, 14 pesetas*, la primera pel·lícula de Carlos Iglesias, *Biznaga de Plata* per votació popular i *Alma* al millor guió novell, que aborda el tema de l'emigració a Suïssa durant el franquisme, i dos títols hispanoamericans: *Madeinusa*, de la

peruana Claudia Llosa, i *Las vueltas del Citrillo*, amb Damián Alcázar, José María Yazpik i Vanessa Bauche, nova aportació de Felipe Cazals que recrea l'inframón de les *pulquerías* —tavernes on es consumeix *pulque*, beguda alcohòlica extreta del *maguey*— escampades pel Districte Federal de Mèxic.

Un apunt final per mencionar la representació balear al IX Festival de Cine Español de Màlaga, de la qual podem estar orgullosos. Dues cintes competiren a la *ZonaZine*, destinada a segells independents. *Ar meno un quejio*, muntada a l'estudi de la seva propietat de es Cap de Barbaria per Fernando de France, és una mena de *road movie*, a mig camí entre el documental televisiu i el gènere musical, sobre la barreja d'estils —*Flamenco Urbano*, *sones cubanos*, *salsa caribenya*— que practiquen el cantant Chico Ocaña i el grup Màrtires del Compás. Es féu digna de la *Biznaga de Plata* al millor llarg d'aquest apartat. D'altra banda, *Niñ@s*, la modesta *opera prima* del també formenter Alfredo Montero, materialitzada amb quatre euros com qui diu, denuncia la pederàstia, els abusos sexuals a menors i la pornografia infantil mitjançant Internet. Una iniciativa arriscada i valenta, potser massa crua, que va haver de tornar a casa amb les mans buides, sense la recompensa que es merexia. El Consell Insular prefereix invertir en reminiscències de l'època *hippy*. Anacronismes del paradís perdut. ■

Los aires difíciles.

Bienvenidos a casa.

